

Klankmassage met Tibetaanse en Nepalese klankschalen.

Foto Leo Erken/Hollandse Hoogte

De Gezondheidsraad over Alternatieve Behandelwijzen

DOOR C.N.M.RENCKENS, F.S.A.M. VAN DAM

Op 19 oktober 1983 verzond staatssecretaris van der Reijden een adviesaanvraag naar de Gezondheidsraad. Primair luidde de vraag met welke onderzoeksmethodieken de effectiviteit van alternatieve behandelwijzen redelijkerwijs aantoonbaar kan worden gemaakt. Daarnaast werd een oordeel gevraagd over de vraag of de diverse groeperingen, die zich met alternatieve behandelwijzen bezighouden, in staat zijn een zekere interne kwaliteitscontrole uit te oefenen. Een derde kwestie betrof de wenselijkheid van een instantie, die zich permanent met vraagstukken rond alternatieve behandelwijzen zou moeten bezighouden.¹

De adviesaanvraag vormde de zoveelste in een lange serie van adviesaanvragen in de afgelopen 25 jaar over alternatieve behandelwijzen. Genoemd kunnen worden de Commissie-Peters (1969), de commissie-De Vreeze (1973), de Commissie-Muntendam (1981) en de Commissie-Menges (1990). Omdat Muntendam de regering in zijn rapport adviseerde wetenschappelijk onderzoek met betrekking tot alternatieve geneeswijzen te bevorderen, maar bovendien pleitte voor een 'aangepaste onderzoeksmethodologie', was een vervoladvies onontkoombaar. Ook in de officiële reactie van de regering en van de KNMG werd een methodologische uitzonderingspositie voor alternatieve behandelwijzen afgewezen. Ditmaal koos de regering voor een adviesaanvraag aan de Gezondheidsraad, die de wettelijke taak heeft de regering te adviseren omtrent 'de stand van de wetenschap'. De medisch-wetenschappelijke wereld kan zich vrij-

wel altijd goed vinden in de door de raad uitgebrachte adviezen en, hoewel de waardering voor de raad bij parlementariërs vanouds groot is (de raad verklaart moeilijke medische zaken in voor leken begrijpelijke taal), de politiek doet er mee wat haar goeddunkt.

Staatssecretaris Simons was gereserveerd

Aan die traditie van instemming vanuit de wetenschappelijke wereld en 'gebruik naar eigen inzicht' door de politiek lijkt nu een tijdelijk einde te zijn gekomen bij het verschijnen van het rapport 'Alternatieve Behandelwijzen en Wetenschappelijk Onderzoek'. De staatssecretaris ontving het rapport op 18 augustus 1993 uit de handen van mev. prof.E.Borst-Eilers, maar bracht het eerst op 18 oktober 1993 naar buiten. In de tussenliggende periode formuleerde Simons zijn reactie op de door de commissie gedane voorstellen. De staatssecretaris toonde zich zeer gereserveerd ten opzichte van de gedane aanbevelingen en sloeg beleefd vrijwel alle voorstellen van de Commissie in de wind.

Niet alleen de reactie van de staatssecretaris was afwijzend: ook in de medische wereld kreeg het rapport weinig waardering. De hoofdredacteur van het *Nederlands Tijdschrift voor Geneeskunde* schreef er op badinerende wijze over. Hij had er 'als een berg tegen op gezien het dikke rapport geheel te lezen' en oordeelde dat 'de berg één muisje heeft gebaard' (een beeldspraak die hij later weer terug nam): een aanbeveling tot onderzoek van het